

Czytaj lektury. Nie pożałujesz. To na pewno zaowocuje!

Lista lektur obowiązkowych i uzupełniających w szkole podstawowej

SZKOŁA PODSTAWOWA KLASY I-III

Hans Christian Andersen, *Baśnie* (do wyboru)

Justyna Bednarek, *Niesamowite przygody dziesięciu skarpetek (czterech prawych i sześciu lewych)*

Jan Brzechwa, *Brzechwa dzieciom*

Alina Centkiewiczowa i Czesław Centkiewicz, *Zaczarowana zagroda*
Waldemar Cichoń, *Cukierku, ty łobuzie!*

Agnieszka Frączek, *Rany Julek! O tym, jak Julian Tuwim został poetą*

Mira Jaworczakowa, *Oto jest Kasia* Grzegorz Kasdepke, *Detektyw Pozytywka*

Leszek Kołakowski, *Kto z was chciałby rozweselić pechowego nosorożca?* Barbara Kosmowska, *Dziewczynka z parku*

Maria Krüger, *Karolcia*

Astrid Lindgren, *Dzieci z Bullerbyn*;

Hugh Lofting, *Doktor Dolittle i jego zwierzęta* Marcin Pałasz, *Sposób na Elfa*

Joanna Papuzińska, *Asiunia*

Danuta Parlak, *Kapelusz Pani Wrony* Roman

Pisarski, *O psie, który jeździł koleją* Janina

Porazińska, *Pamiętnik Czarnego Noska* Maria

Terlikowska, *Drzewo do samego nieba* Julian

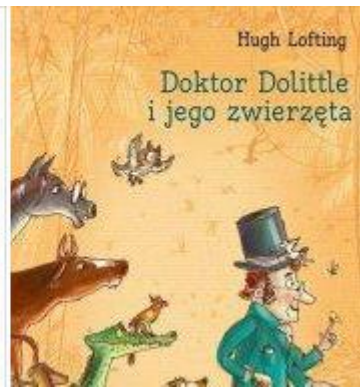
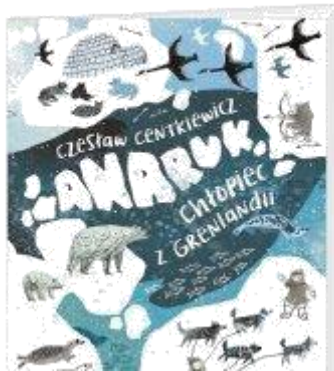
Tuwim, *Wiersze dla dzieci*

Barbara Tylicka, *O krakowskich psach i kleparskich kotach. Polskie miasta w baśni i legendzie*

Danuta Wawiłow, *Najpiękniejsze wiersze*

Łukasz Wierzbicki, *Afryka Kazika.*

KLASY IV-VI

Lektura obowiązkowa:

Jan Brzechwa, *Akademia pana Kleksa*

Janusz Christa, *Kajko i Kokosz. Szkoła latania (komiks)*

René Gosciny, Jean-Jacques Sempé, *Mikołajek* (wybór opowiadań)

Rafał Kosik, *Felix, Net i Nika oraz Gang Niewidzialnych Ludzi* Ignacy

Krasicki, wybrane bajki

Clive Staples Lewis, *Opowieści z Narnii. Lew, czarownica i stara szafa* Adam

Mickiewicz, *Powrót taty, Pani Twardowska, Pan Tadeusz* (fragmenty, w tym: opisy, zwyczaje i obyczaje, polowanie i koncert Wojskiego)

Ferenc Molnár, *Chłopcy z Placu Broni*

Bolesław Prus, *Katarynka*

Juliusz Słowacki, *W pamiętniku Zofii Bobrówny*

John Ronald Reuel Tolkien, *Hobbit, czyli tam i z powrotem*

Henryk Sienkiewicz, *W pustyni i w puszczy*

Józef Wybicki, *Mazurek Dąbrowskiego*

Wybrane mity greckie, w tym mit o powstaniu świata oraz mity o Prometeuszu, o Syzyfie, o Demeter i Korze, o Dedalu i Ikarze, o Heraklesie, o Tezeuszu i Ariadnie, o Orfeuszu i Eurydyce; *Biblia*: stworzenie świata i człowieka oraz wybrane przypowieści

ewangeliczne, w tym o siewcy, o talentach, o pannach roztropnych, o miłosiernym Samarytaninie

Wybrane podania i legendy polskie, w tym o Lechu, o Piaście, o Kraku i Wandzie

Wybrane baśnie polskie i europejskie, w tym: Charles Perrault, *Kopciuszek*, Aleksander Puszkina, *Bajka o rybaku i rybce*

Wybrane wiersze Władysława Bełzy, Jana Brzechwy, Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego, Zbigniewa Herberta, Anny Kamieńskiej, Joanny Kulmowej, Adama

Mickiewicza, Czesława Miłosza, Tadeusza Różewicza, Juliusza Słowackiego, Leopolda Staffa, Juliana Tuwima, Jana Twardowskiego oraz pieśni i piosenki patriotyczne.

Lektura uzupełniająca: (obowiązkowo dwie w każdym roku szkolnym),
np.:

Adam Bahdaj, *Kapelusz za 100 tysięcy*

Frances Hodgson Burnett, *Tajemniczy ogród lub inna powieść*

Janusz Korczak, *Król Maciuś Pierwszy*

Lewis Carroll, *Alicja w Krainie Czarów*

Aleksander Dumas, *Trzej*

muszkietierowie Olaf Fritsche, *Skarb Troi*

Joseph Rudyard Kipling, *Księga dżungli*

Marcin Koziół, *Skrzynia Władcy*

Piorunów Selma Lagerlöf, *Cudowna*

podróż Stanisław Lem, *Cyberiada*

(fragmenty) Kornel Makuszyński,

wybrana powieść Andrzej Maleszka,

Magiczne drzewo Karol May, *Winnetou*

Lucy Maud Montgomery, *Ania z Zielonego Wzgórza*

Małgorzata Musierowicz, wybrana powieść

Ewa Nowak, *Pajaczek na rowerze*

Edmund Niziurski, *Sposób na Alcybiadesa*

Sat-Okh, *Biały Mustang*

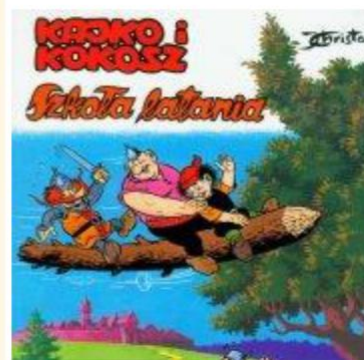
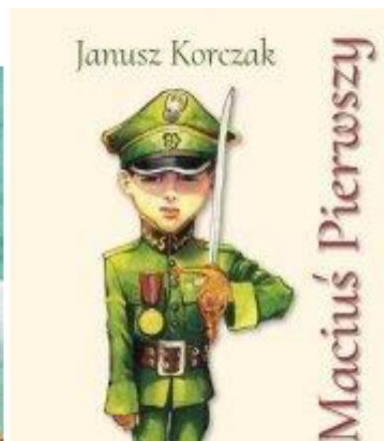
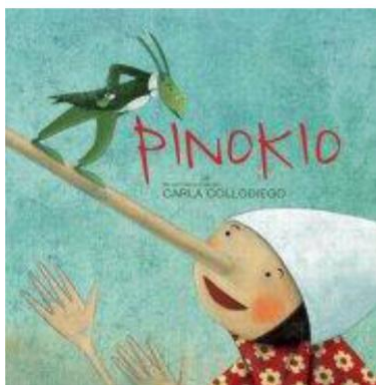
Henryk Sienkiewicz, *Janko Muzykant*

Alfred Szklarski, wybrana powieść

Mark Twain, *Przygody Tomka Sawyera*

Wybrane pozycje z serii *Nazywam się...* (np. Mikołaj Kopernik, Fryderyk Chopin, Maria Curie-Skłodowska, Jan Paweł II i in.)

lub inne utwory literackie i teksty kultury wybrane przez nauczyciela.

KLASY VII-VIII

Lektura obowiązkowa:

Charles Dickens, *Opowieść wigilijna*

Aleksander Fredro, *Zemsta*

Jan Kochanowski, wybór fraszek, pieśni i trenów, w tym tren I, V, VII i VIII
Aleksander Kamiński, *Kamienie na szaniec*

Ignacy Krasicki, *Żona modna*

Adam Mickiewicz, *Reduta Orzona*, *Śmierć Pułkownika*,

Świtezianka, *Dziady* część II, wybrany utwór z cyklu *Sonety krymskie*, *Pan Tadeusz* (całość)

Antoine de Saint-Exupéry, *Mały Książę*

Henryk Sienkiewicz, *Quo vadis*, *Latarnik*

Juliusz Słowacki, *Balladyna* Stefan

Żeromski, *Szyfrowe prace*

Sławomir Mrożek, *Artysta*

Melchior Wańkowicz, *Ziele na kraterze* (fragmenty), *Tędy i owędy* (wybrany reportaż).

Wybrane wiersze poetów wskazanych w klasach IV–VI, a ponadto

Krzysztofa Kamila Baczyńskiego, Stanisława Barańczaka, Cypriana Norwida, Bolesława Leśmiana, Mariana Hemara, Jarosława Marka Rymkiewicza, Wisławy Szymborskiej, Kazimierza Wierzyńskiego, Jana Lechonia, Jerzego Lieberta oraz fraszki Jana Sztudyngera i aforyzmy Stanisława Jerzego Leca.

Lektura uzupełniająca:

Miron Białoszewski, *Pamiętnik z powstania warszawskiego*

(fragmenty) Agatha Christie, wybrana powieść kryminalna

Arkady Fiedler, *Dywizjon 303*

Ernest Hemingway, *Stary człowiek i morze*

Barbara Kosmowska, *Pozłacana rybka*

Jan Paweł II, *Przekroczyć próg nadziei* (fragmenty)

Nancy H. Kleinbaum, *Stowarzyszenie Umarłych*

Poetów Henryk Sienkiewicz, *Krzyżacy*

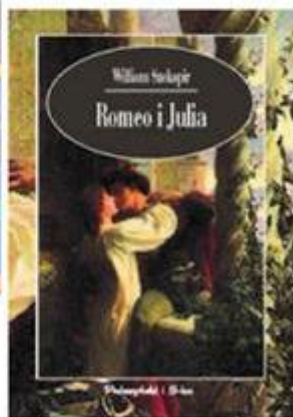
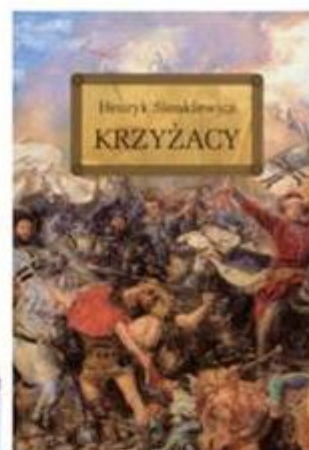
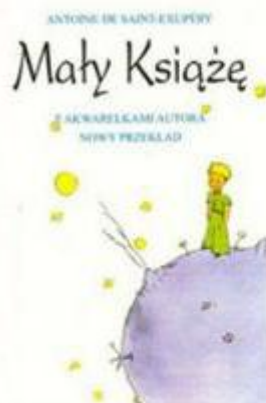
Eric-Emmanuel Schmitt, *Oskar i pani Róża*

Melchior Wańkowicz, *Monte Cassino* (fragmenty)

Karolina Lanckorońska, *Wspomnienia wojenne 22 IX 1939–5 IV*

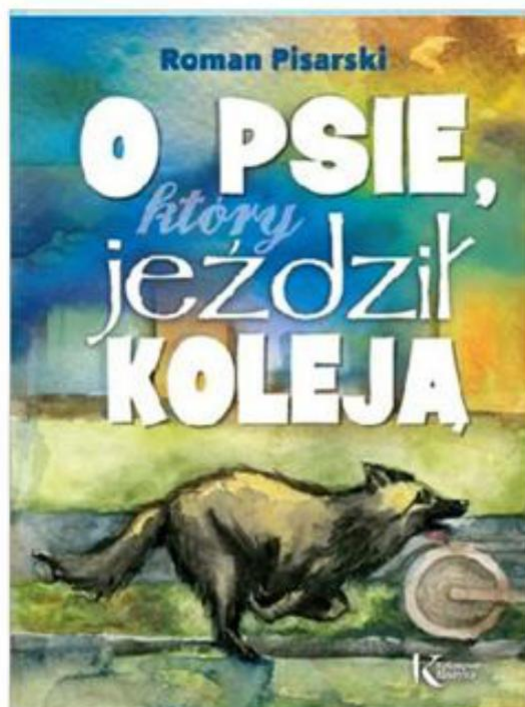
1945 (fragmenty) lub inne utwory literackie i teksty kultury wybrane przez nauczyciela, w tym wiersze poetów współczesnych i reportaże.

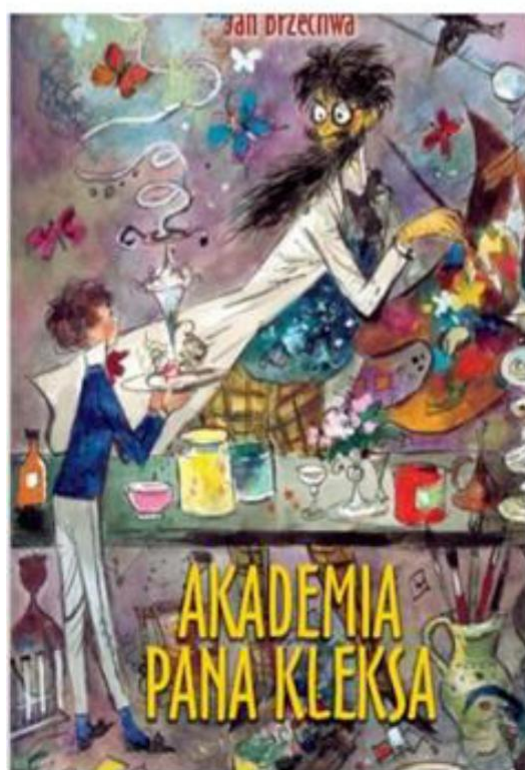
Wydawać by się mogło, że chętnie czytane lektury szkolne nie istnieją. Nic bardziej mylnego! Oto przykłady popularnych od dawna wśród uczniów lektur szkolnych:

Roman Pisarski - O psie, który jeździł koleją

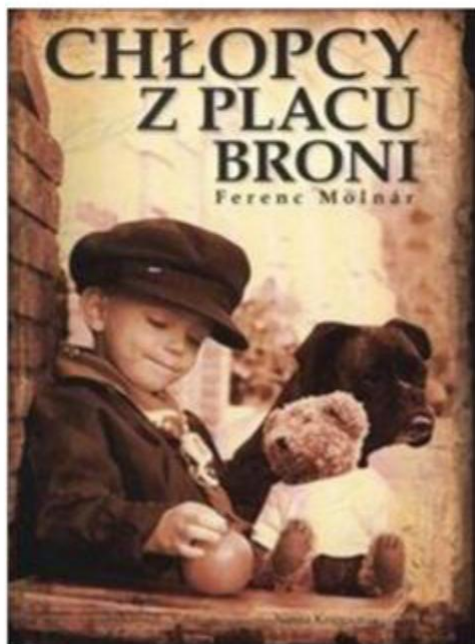
W latach 50. ubiegłego wieku żył we Włoszech wyjątkowy pies. Lampo, kundelek o niebywałych umiejętnościach - potrafił samodzielnie podróżować koleją. Zawsze trafiał tam, gdzie chciał. Ta prawdziwa historia stała się kanwą opowieści, którą napisał Roman Pisarski. „O psie, który jeździł koleją” to książka opowiadająca o losach Lampo i ludzi, których spotykał na swej drodze. Historia przyjaźni między człowiekiem i zwierzęciem, przywiązania, tęsknoty i prawdziwego oddania. Od lat kochana przez kolejne pokolenia dzieci, dla wielu stała się jedną z najważniejszych książek dzieciństwa.

Jan Brzechwa - Akademia Pana Kleksa

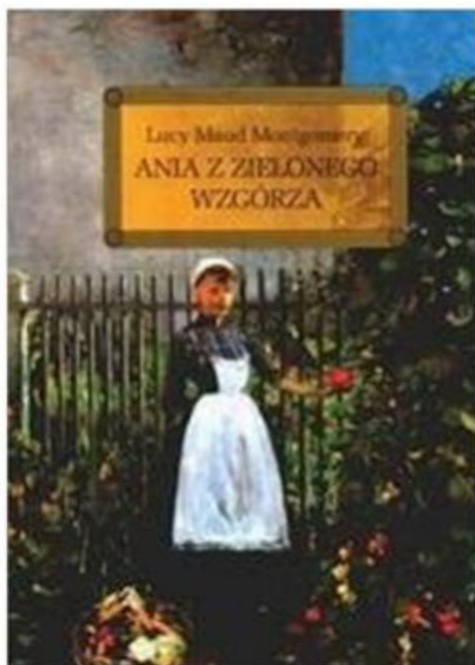
Akademia Pana Kleksa Jana Brzechwy to niezwykła opowieść o, wydawałoby się, całkiem zwykłym chłopcu. Adasiowi Niezgódce wszystko wypada z rąk, nic się nie udaje, wciąż są z nim problemy, dlatego rodzice postanawiają wysłać go do Akademii Pana Kleksa. W tej tajemniczej szkole uczy nieprzeciętny Pan Kleks, którego pedagogiczne metody bardzo różnią się od tych spotykanych w zwykłej szkole. Dzięki nauce w Akademii Adaś odkrywa w sobie talenty i umiejętności, o które się nie podejrzewał. Adaś wraz z kolegami przeżywa fantastyczne przygody! Pan Kleks natomiast przede wszystkim chce nauczyć swoich podopiecznych samodzielnego myślenia i to doskonale mu wychodzi.

Ferenc Molnár - Chłopcy z Placu Broni

Był ciepły wiosenny dzień, gdy chłopcy z Placu Broni wbili w ziemię włócznie ze srebrnymi grotami, a na szczycie swej twierdzy wywiesili czerwono - zieloną chorągiewkę. Wiedzieli, że walczyć i zwyciężać można tylko wtedy, gdy panuje zgoda. Czy pokonali Czerwone Koszule? Czy ogród znów stał się dla nich spokojnym miejscem zabaw?

Lucy Maud Montgomery - Ania z Zielonego Wzgórza

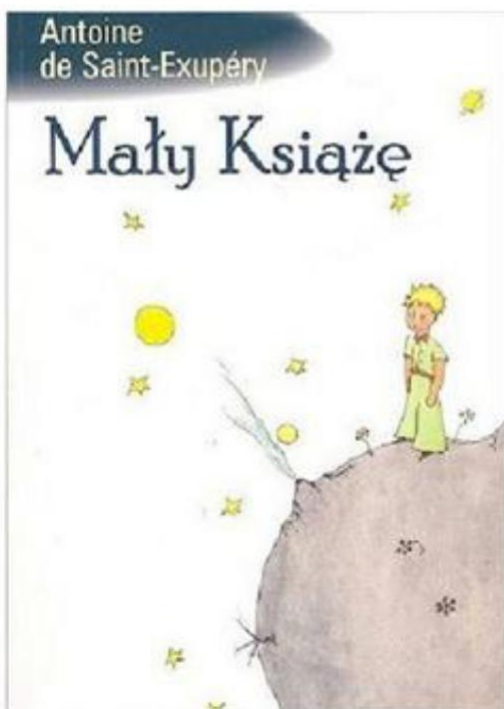
Mała, rudowłosa dziewczynka pomyłkowo przyjeżdża na Zielone Wzgórze, z walizką „ziemskiego” dobytku. Jest sierotą i bardzo pragnie znaleźć dom. Już pierwszego dnia odkrywa Jezioro Lśniących Wód. Czy jej opiekunowie, Maryla i Mateusz Cuthbertowie, zaakceptują tak wielką zmianę? Jak wiele „przestrzeni” znajdzie Ania dla swojej wyobraźni? Zapraszamy do lektury przygód ulubionej bohaterki wszystkich dziewczynek, dziewcząt oraz kobiet na całym świecie - rudowłosej Ani Shirley.

Éric-Emmanuel Schmitt - Oskar i Pani Róża

Codziennie patrz na świat, jakbyś oglądał go po raz pierwszy. Czy w ciągu dwunastu dni można poznać smak życia i odkryć jego najgłębszy sens? Dziesięcioletni Oskar leży w szpitalu i nie wierzy już w żadne bajki. Na jego drodze staje tajemnicza pani Róża, która ma za sobą karierę zapaśniczki i potrafi znaleźć wyjście z każdej sytuacji... „Oskar i Pani Róża” to najsłynniejsza powieść Érica-Emmanuela Schmitta, znakomitego francuskiego pisarza i filozofa, którego książki przetłumaczono na 35 języków. Czytelnicy na całym świecie pokochali go za niezrównaną wrażliwość i mądrość, z jaką opisuje nawet najbardziej skomplikowane emocje. Dzięki małemu Oskarowi ponad pół miliona Polaków przekonało się, że warto się cieszyć każdą chwilą życia.

Antoine de Saint-Exupéry - Mały Książę

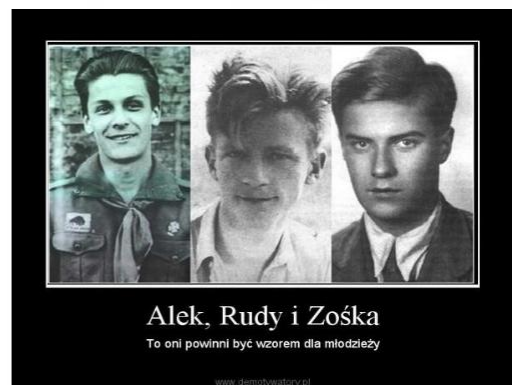
Kto z nas nie zna Małego Księcia? Jego wymagającej róży i planety o trzech wulkanach? Narysujesz mu baranka? „Na zawsze zostaniesz moim przyjacielem. Będziesz miał ochotę śmiać się razem ze mną. Czasami otworzysz okno, bez powodu, dla przyjemności... A twoi znajomi bardzo się zdziwią, widząc, jak śmiejesz się, patrząc w niebo. Powiesz im wtedy: „Gwiazdy zawsze doprowadzają mnie do śmiechu!”. Pomyślą, że zwariowałeś. Spłatam ci niezłą psotę...

Ponadczasowa historia z pięknymi ilustracjami autorstwa Pawła Pawlaka, które pozwalają na nowo odkryć emocje związane z opowieścią i jej symbolikę.

Aleksander Kamiński - Kamienie na Szaniec

Nie każda książka staje się legendą. To przywilej tekstów wyjątkowych, które tak mocno wrastają w świadomość narodową, że zaczynają nią rządzić. Takie są właśnie „Kamienie na szaniec”, książka, która w sposób decydujący wpłynęła na historyczną i moralną wizję lat 1939-1945, stała się epitafium i testamentem. Sięgają po nią kolejne pokolenia Polaków kierowane nie nakazem lekturowym, lecz moralnym.

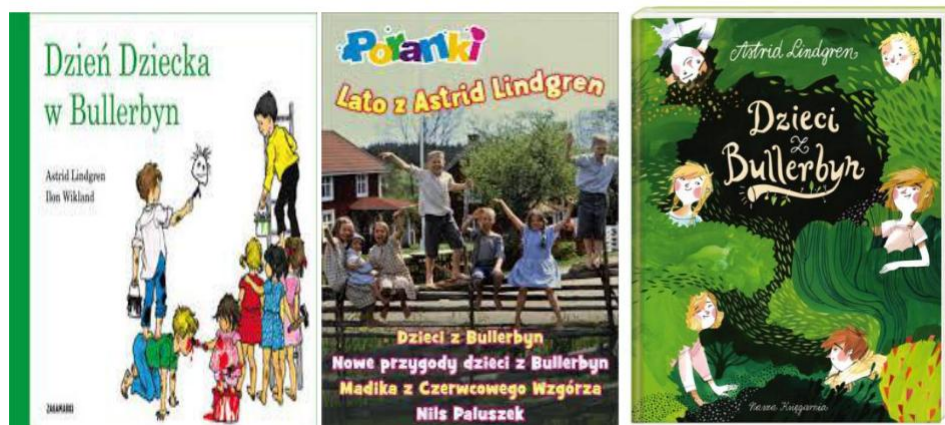

Najlepsza lekcja prawdziwego patriotyzmu

Trudno o lepszą opowieść o wielkim oddaniu i miłości do ojczyzny od „[Kamieni na szaniec](#)” Aleksandra Kamińskiego. Utwór skupia się przede wszystkim na trudnych losach polskiej młodzieży w czasie II wojny światowej. Głównymi bohaterami są Alek, Rudy i Zośka, którzy działają w Szarych Szeregach, czyli najliczniejszej młodzieżowej organizacji harcerskiej działającej w latach 40. Książka opowiada o bohaterских losach chłopców i ich wielkiej odwadze. Jednak przede wszystkim mówi o ogromnej miłości do ojczyzny. Uczuciu na tyle silnym, że trójka bohaterów oddaje swoje młode, rozkwitające dopiero życie, w imię patriotyzmu.

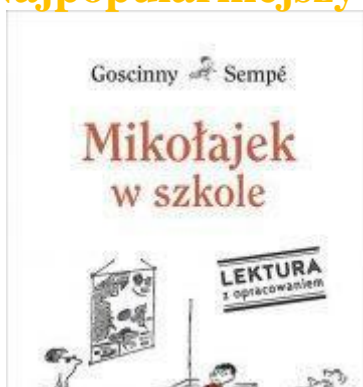
Niewątpliwie najchętniej czytane lektury szkolne to te z prawdziwą historią. Przepelnione emocjami i intrygującą akcją, inspirujące do odkrywania świata i własnej tożsamości. Taką właśnie historią są „Kamienie na szaniec”. Bez wątpienia trafiają do młodych czytelników szczerością i prostolinijnością przekazu. Są prawdziwą lekcją patriotyzmu, który tak trudno właściwie zrozumieć i docenić w dzisiejszych czasach.

Ponadczasowa opowieść na najmłodszych

„Dzieci z Bullerbyn” niejednokrotnie okazują się pierwszą prawdziwą powieścią, która wprowadza młodego czytelnika w świat książek. Pełna ciepła i radosnego podejścia do życia historia przedstawia przepełnione przygodami dzieciństwo mieszkańców małej wioski. Choć z pozoru jest to prosta historyjka widziana oczami kilkuletniej Lisy, to posiada również głębie, którą dostrzegą nawet najmłodszy czytelnicy. W końcu piękno tkwi w prostocie, a autorka, pomimo posługiwania się nieskomplikowanym językiem, buduje wspaniałą opowieść o marzeniach i pełnym bez troski, dziecięcym życiu. Sposób, w jaki Lindgren przedstawia troski, problemy i zabawy przyjaciół, jest okazją nie tylko do śmiechu, ale również uronienia niejednej łzy. Autorka pozwala stać się natychmiast częścią wykreowanego przez nią świata, a dzieci przeżywają przygody, jakby znalazły się w świecie bohaterów.

Najpopularniejszy łobuziak w historii literatury dziecięcej

„Mikołajek” jest znany i uwielbiany przez dzieci na całym świecie już od ponad 50 lat. Bez wątplenia nie mogło go zabraknąć na naszej liście najchętniej czytanych lektur szkolnych. Tytułowy Mikołajek to rozbrawająco naiwny i zabawny łobuziak. Posiada szerokie grono przyjaciół – Ananiasza, Rufusa, Euzebiusza, Gotfryda, Maksencjusza, Joachima i Kleofasa, z którymi spędza mnóstwo czasu i przeżywa niesamowite i zwariowane przygody. Poza tym bardzo kocha swoich rodziców oraz Bunię, czyli mamę mamy.

Zdaje się, że nie ma chyba dorosłego ani dziecka w wieku szkolnym, którzy przynajmniej raz nie zetknęli się z Mikołajkiem i jego zabawnymi przyjaciółmi. Przepełniona humorem książka trafi w gust każdego młodego czytelnika, choć świetnie sprawdzi się jako przyjemna lektura również dla starszych. Zwięzłe opowiadania, żywy język narracji i śmieszne zakończenia rozdziałów sprawiają, że dzieci z zapałem przeczytają ją „od deski do deski”. Pozycja obowiązkowa dla wszystkich urwisów!

Dlaczego warto czytać lektury?

1. Wśród lektur szkolnych każdy, kto chce, może tak naprawdę znaleźć coś dla siebie. Pomimo że kojarzą się one jedynie z niemiłym obowiązkiem i przymusem, to ukazywane w nich historie z udziałem bohaterów o niezwykłych zdolnościach i umiejętnościach, a także tych bliskich każdemu z nas, mogą okazać się naprawdę interesujące. Dlatego wielu uczniów z chęcią do nich wraca, również długo po opuszczeniu szkolnych murów.
2. Dzięki lekturom młodzi ludzie odbywają niezwykle podróże, mogą poznać nowe kultury, odwiedzać miejsca, znane i nieznane, poszerzać swój światopogląd i lepiej zrozumieć człowieka, jako istotę ludzką.
3. Lektury - testy ponadczasowe, zapierające dech w piersiach kolejnych pokoleń są zachętą do odkrywania siebie, świata literatury. Wyznaczają one myślowe drogowskazy, eksponują wartości uniwersalne związane z postawami społecznymi, narodowymi, religijnymi i etycznymi szczególnie wartości dobra, piękna, prawdy, wolności, honoru, patriotyzmu, sferę wartości społecznych (człowiek, dom, rodzina, ojczyzna) oraz moralnych (miłość, szlachetność, szacunek).
4. Czytanie lektur szkolnych może pomóc młodym ludziom uporać z ich realnymi problemami. Dzięki nim młodzi ludzie wykształcają w sobie dojrzałość emocjonalną, która później pozwala im pokonywać życiowe trudności. Lektury są więc dla uczniów niezbędne w rozwoju ich osobowości.
5. Lektury wprowadzają w fascynujący świat kultury polskiej i europejskiej. Uczniowie poznają twórców i ich dzieła tworzone w różnych epokach historyczno-literackich, dowiadują się o sposobie myślenia, poglądach na świat ówczesnych ludzi.
6. Lektury i książki w ogóle służą osiągnięciu przez uczniów umiejętności celowego i świadomego posługiwania się językiem, formułowania myśli, opisywania świata, oceniania postaw i zachowań. skutecznego komunikowania z zachowaniem zasad etyki i kultury języka